Наявність незначної кількості первісток чорно-рябої породи (А і Б) з округлою формою вим'я не впливала на морфологічні особливості. Слід зазначити, що голштин×чорно-рябі первістки мали бажану форму вим'я, що характеризувалося більшими промірами довжини, глибини й обхвату порівняно з чорно-рябими ровесницями. У них був вищий добовий надій та швидкість видоювання, хоч і без вірогідної різниці між групами.

Висновки. Аналіз одержаних даних дає підставу вважати, що голштин×чорно-рябі первістки порівняно з чорно-рябими ровесницями мають вищий потенціал молочної продуктивності, який проявився в процесі інтенсивного їх вирощування. Первістки мали бажану форму вим'я, що впливало на швидкість видоювання. Остання має важливе значення при доїнні тварин на доїльних установках.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК

1. *Вальдман Э. К., Идарант Х. А., Локк Э. О.* Выращивание высокопродуктивных коров в Эстонской ССР //Выведение коров для молочных комплексов. — Таллинн, 1981. — С. 52 — 59.
2. *Жебровский Л. С., Соминич Л. С., Иванова М. А.* Влияние интенсивности выращивания телок и возраста первого отела на их последующую белковомолочность //Сб. науч. работ ВНИИ разведения и генетики с.-х. животных. — 1969. — Т. 2, вып. 15. — С. 64 — 73.
3. *Парахин И.* Интенсивное выращивание телок — путь к получению высокопродуктивных коров //Молоч. и мясн. скотоводство. — 1978. — № 5. — С. 11 — 13.
4. *Поляков П. Е., Мозгалин А. Н.* Выращивание высокопродуктивных молочных коров //Зоотехния. — 1988. — № 6. — С. 4 — 6.

Одержано редколегією 04. 11. 89

Изложены результаты опыта на телках черно-пестрой породы и их сверстницах полукровных голштин×черно-пестрых помесях, в котором изучали влияние разной интенсивности выращивания (от рождения до окончания I лактации) на развитие и формирование молочной продуктивности.

ISSN 0135-2385. Розведення та штуч. осіменіння великої рогатої худоби. 1991. Вип. 23

УДК 636.22/.28.034.265+034

Г. М. ГАВРИЛЕНКО, канд. біол. наук

УкрНДІ по племсправі в тваринництві

НАДІЙ І СКЛАД МОЛОКА ПОМІСНИХ КОРІВ, ОДЕРЖАНИХ ПРИ ТРИПОРОДНОМУ СХРЕЩУВАННІ

Викладено матеріали досліджень по оцінці молочної продуктивності помісей другого покоління, одержаних від схрещування напівкровних за голштинами корів з бугаями монбельярдської породи. Встановлено, що використання бугаїв монбельярдської породи на напівкровних за голштинами коровах веде до зниження надою і вмісту жиру в молоці.

Український тип червоно-рябої молочної породи створюють на основі схрещування симентальських корів і телиць з бугаями-плідниками спеціалізованих імпортних порід худоби. Численні дані щодо молочної продуктивності напівкровних корів характеризуються приростом надою на 1000—1200 кг (симентали×червоно-рябі голштини) і 250—500 кг (симентали×монбельярди) без зниження вмісту жиру і білка в молоці. На сучасному етапі роботи одержано трипородні помісі з різними комбінаціями симентальської, червоно-рябої голштинської і монбельярдської порід. Для того щоб контролювати і прогнозувати наслідки роботи по створенню червоно-рябої

© Гавриленко Г. М., 1991

молочної породи, необхідно аналізувати результати різних варіантів схрещування. Метою нашої роботи було дати оцінку молочної продуктивності помісей другого покоління, одержаних при схрещуванні напівкровних за голштинами корів з бугаями монбельярдської породи.

Методика досліджень. Роботу проводили на поголів'ї корів племзаводу «Мирний» Чернігівської області. Оцінено молочну продуктивність трьохпородних помісей 1/2 М×1/4 ЧРГ×1/4 С, які закінчили 3 лактації. Тестування корів за молочною продуктивністю проводили 1 раз на місяць протягом доби. Вміст жиру і білка визначали на автоаналізаторах молока типу «Мілко-тестер» і «Промілк». Одержані дані обробляли статистично (Плохинський М. О., 1980). Ефективність схрещування визначали за рівнем молочної продуктивності помісних корів, порівняно до продуктивності їхніх матерів і чистопородних ровесниць.

1. Порівняна характеристика молочної продуктивності корів (F_2) за даними трьох лактацій

Порода, помісь	n	Середній надій за лактацію, кг	Вміст жиру в молоці, %	Продукція молочного жиру, кг	Вміст білка, кг	Продукція молочного білка, кг
Помісі (1/2 М×1/4 ЧРГ×1/4 С),	12	3570±285	3,72±0,05	130,13±9,0	3,25±0,03	113,0±8,60
$M \pm m$ η		989	0,16	31,16	0,11	29,76
$C\,v$		27,70	4,30	23,95	3,43	25,87
Матері помісей (1/2 ЧРГ×1/2 С), $M \pm m$ η	12	4264±110	3,90±0,06	182,02±4,50	—	—
		366	0,21	14,97	—	—
$C\,v$		7,92	5,38	8,32	—	—
Симентальські ровесниці	15	3588±266	3,87±0,06	136,65±8,85	3,39±0,03	123,02±7,88
($M \pm m$) η		905	0,23	27,46	0,14	30,58
$C\,v$		25,20	6,02	34,33	4,13	24,86
Матері ровесниць ($M \pm m$)	15	3332±221	3,91±0,03	129,74±8,87	—	—
η		798	0,10	32,03	—	—
$C\,v$		23,40	2,51	24,69	—	—

Продовження табл. 1

Порода, помісь	Білково-жирове відношення	Молочний жир+молочний білок, кг	Надій 4 %-ної жирності, кг	Кількість 4 %-ного молока на 100 кг живої маси, кг	Енергетична цінність, ккал	Вік першого отелення, дні
Помісі (1/2 М×1/4 ЧРГ×1/4 С),	0,87±0,03	244,0±±17,99	3350±397	632±84	722±3,6	895±30,6
$M \pm m$ η	0,03	62,24	1373	280	12,5	106
$C\,v$	3,45	25,47	40,98	44,30	1,73	11,80
Матері помісей (1/2 ЧРГ×1/2 С), $M \pm m$	—	—	4528±127	885±12	742±11,5	788±8,1
η	—	—	420	40,0	38	28
$C\,v$	—	—	9,28	4,51	5,12	3,55
Симентальські ровесниці	0,88±0,01	261,71±±17,28	3503±335	677±76	742±10,9	881±28
($M \pm m$) η	0,04	67,05	1296	295	42,5	109
$C\,v$	4,20	25,62	36,9	43,60	5,73	28,09
Матері ровесниць ($M \pm m$)	—	—	3258±211	633±39	742±30,2	848±19,9
η	—	—	763	125	10,9	72
$C\,v$	—	—	23,4	19,7	1,48	8

Результати досліджень. Встановлено, що схрещування напівкровних по голштинах корів з бугаями-плідниками монбельярдської породи не дає позитивних результатів. Дані продуктивності корів різного генетичного походження свідчать, що від корів генотипу 1/2 М×1/4 ЧРГ×1/4 С за 3 лактації в середньому надоєно по 3570 кг молока з вмістом жиру 3,72 % і білковомолочністю 3,25 % (табл. 1). За величиною надою помісі другого покоління поступались своїм напівкровним матерям на 1054 кг ($P<0,01$), за вмістом жиру — на 0,18 % ($P<0,1$) і за виходом молочного жиру — на 51,89 кг ($P<0,001$), або на 30, 5, 40 % відповідно. При перерахунку надою на 4 %-ну жирність різниця становила 1178 кг ($P<0,1$) на користь їх матерів. На 100 кг живої маси корови 1/2 М×1/4 ЧРГ×1/4 С виробляли 632 кг молока 4 %-ної жирності, а їх напівкровні матері — по 885 кг, або на 253 кг менше ($P<0,01$).

Напівкровні корови перший раз отелювались у віці 788 днів, або 26,5 міс. Вік першого отелення у їхніх трьохпородних дочок був більшим на 107 днів, або на 3,5 міс ($P<0,001$) і становив 985 днів, або майже 30 міс.

Коефіцієнти мінливості у напівкровних корів були низькими: за надоєм молока — 7,92 %, продукцією молочного жиру — 8,32, надоєм 4 %-ної жирності — 9,2, енергетичною ефективністю — 4,5 %. У корів 1/2 М×1/4 ЧРГ×1/4 С вони були в 3—4 рази вищими і становили 27,70 %, 23,90, 40,98 і 44,30 % відповідно, не відрізняючись від величин цих показників у ровесниць. Низькі коефіцієнти мінливості у напівкровних корів найвірогідніше пояснюються підбором тварин за величиною надою.

2. Коефіцієнти фенотипової кореляції між основними ознаками молочної продуктивності

Порода, помісь	Вміст			Продуктивність		Вік першого отелення
	жиру в молоці	білка, %	жиру-білка	молочного жиру	молочного білка	
Помісі (1/2М×1/4ЧРГ×1/4С)	—0,16	—0,39	+0,77	+0,95	+0,91	+0,10
Матері помісей (1/2ЧРГ×1/2С)	—0,32	—	—	+0,71	—	—0,10
Симентальські ровесниці	—0,24	0	+0,44	+0,93	+0,97	—0,04
Матері ровесниць	—0,27	—	—	+0,98	—	—0,24

При порівнянні молочної продуктивності корів генотипу 1/2 М×1/4 ЧРГ×1/4 С з продуктивністю симентальських ровесниць встановлено, що різниця у надоях відсутня — 3570 проти 3588 кг. Відносно жирно- і білковомолочності, виходу молочного жиру і молочного білка, енергетичної ефективності молочної продуктивності, енергетичної цінності, то ці показники у трьохпородних помісей були дещо нижчими, ніж у ровесниць (на 0,15 і 0,24 %; 6,52, 10,02 і 45 кг, 20 ккал відповідно). Різниця у віці першого отелення відсутня.

Коефіцієнти фенотипової кореляції між основними ознаками молочної продуктивності у помісей, їх матерів і ровесниць свідчать, що схрещування не змінює характеру взаємозв'язку між ознаками молочної продуктивності (табл. 2). Одержано невисокі негативні кореляції між надоєм і жирномолочністю, надоєм і білковомолочністю. Взаємозв'язок між вмістом білка позитивний, у трьохпородних помісей становить +0,77 ($P<0,01$), у ровесниць +0,44. Відзначено високі позитивні коефіцієнти кореляції між надоєм і продукцією молочного жиру (0,71—0,98), надоєм і продукцією молочного білка (0,91—0,97), як у помісей, так і у ровесниць і їхніх матерів. Між надоєм і віком першого отелення взаємозв'язку немає.

Висновки. Використання бугаїв-плідників монбельярдської породи на напівкровних за голштинами коровах веде до зниження надою і вмісту жиру в молоці відносно їх матерів. Надій трьохпородних помісей 1/2 М×1/ 4ЧРГ×1/С залишається на рівні симентальських ровесниць. Якісні показники молока при цьому погіршуються.

Одержано редколегією 01. 06. 89

Изложены материалы исследований по оценке молочной продуктивности помесей второго поколения, полученных от скрещивания полукровных по голштинам коров с быками монбельярдской породы. Установлено, что использование быков монбельярдской породы на полукровных по голштинам коровах ведет к снижению удоя и содержания жира в молоке.

ISSN 0135-2385. Розведення та штуч. осіменіння великої рогатої худоби. 1991. Вип. 23

УДК 636.22/.28.082.4

В. М. ДМИТРИЧЕНКО, дир.

Радгосп «Русанівський», Бровар. р-н, Київ. обл.

М. А. СЕМЕНЧЕНКО, канд. біол. наук

УкрНДІ по племсправі в тваринництві

ІНТЕНСИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ МАТОЧНОГО ПОГОЛІВ'Я

Ідеться про використання раціональних способів заготівлі, якісної підготовки кормів до згодовування, а також про організацію комплексу робіт по відтворенню стада, що дає змогу підвищити продуктивність корів від 3400 до 4040 кг молока від корови, а вихід телят довести до 92 гол від 100 корів та ін.

Успішне вирішення завдань по збільшенню виробництва молока і м'яса значною мірою залежить від раціонального використання маточного поголів'я, максимального одержання і збереження приплоду на основі досягнень науки і передового досвіду. Про це свідчить досвід роботи радгоспу «Русанівський» Броварського району Київської області.

За останні роки середня продуктивність корів в радгоспі виросла від 3400 до 4040 кг молока. Вихід телят доведено до 92 гол від 100 корів. Таких показників тваринники досягли завдяки використанню раціональних методів вирощування, заготівлі і зберігання кормових ресурсів та їх якісній підготовці до згодовування, повноцінним раціонам і організації комплексу робіт по відтворенню стада. Значно зросла заготівля грубих кормів, в тому числі сіна майже у 2 рази, сінажу — у 1,5. Заготівля соковитих кормів в основному збільшилась за рахунок розширення площі посіву і підвищення урожаю кормових буряків.

Особливу увагу приділено забезпеченню оптимальних умов утримання, цілеспрямованому вирощуванню ремонтного молодняка з перших днів його життя. Ремонтних телиць інтенсивно вирощують і осіменяють у віці 16—17 міс живою масою не нижче 350 кг. Первістки, що отелилися у віці 25—26 міс, дають за своє життя набагато більше молока порівняно з тими, що отелилися значно пізніше.

Зооветспеціалісти радгоспу велику увагу приділяють плануванню і організації запуску і підготовці корів до отелення, проведенню отелення, контролю за його протіканням, звертають увагу на стан статевих органів з метою осіменіння їх у перші місяці після отелення, вирощування і збереження телят. Забезпечення своєчасного запуску корів, окреме їх утримання і біологічно повноцінна годівля в сухостійний період дає змогу одержувати в радгоспі здорових, добре розвинених телят, плідно осіменяти маток в ранній період після отелення, а також збільшувати молочну продуктивність корів.

З метою ранньої діагностики порушень обмінних процесів ветеринарні спеціалісти систематично контролюють рівень обміну речовин в організмі сухостійних і розтелених маток шляхом біохімічного дослідження крові на наявність загального білка, кальцію, фосфору, резервної лужності і каротину. В разі необхідності сухостійним і новотільним коровам вводять вітаміни. В раціони додають мікроелементи, враховуючи їх наявність в кормах після зоохіманалізу, проведеного лабораторією. Отелення корів в основному проводять в денниках. Новонароджене теля залишають біля матері протягом доби, після чого його утримують в індивідуальному будиночку на свіжому повітрі поза приміщенням.

© Дмитриченко В. М., Семенченко М. А., 1991